

Nos Amis Les Animaux 85480
2, Place de la Mairie
85480 Bournezeau
Mail. nala85480@hotmail.com
www.nosamislesanimaux.com

Les Salines
85480 Bournezeau
forestsfromfarms@gmail.com
www.forestsfromfarms.org

De Oostvaardersplassen een « Intentensief geforceerd » Natura 2000 eco-systeem ...

... waar het ene diersoort meer waard is en beter behandeld wordt dan het andere.

De OVP zijn van oorsprong een verwaarloosd gebied. Nadat het gebied is gewonnen van de zee heeft men op een paar ingrepen na, het gebied voor een tijd met rust gelaten. Wat bleek ? Het trok veel dieren en vooral vogels aan. In zekere zin is de OVP te vergelijken met ons terrein. Het enige verschil tussen ons land en de OVP is dat de ecologische processen hier natuurlijk kunnen verlopen want er zit geen hek omheen. Wild kan hier van alle kanten binnen komen met het gevolg dat we hier herten, zwijnen, marters, dassen, genetten, vossen, hazen, beverratten en vele vogels hebben, onder andere. (<http://forestsfromfarms.org/Blog.php>) In de Oostvaardersplassen is dit anders gegaan. In de OVP heeft men die natuurlijke processen willen versnellen oftewel willen « intensiveren ».

Men is gaan ingrijpen. Om te beginnen om een «bepaald landschapsbeeld» terug te krijgen van hoe het er vroeger, in het paleolitische tijdperk, uit zou zien. Europa bestond uit een mozaïk van heuvels/bergen, bossen, weilanden, moerassen/rivieren. De wilde dieren die er leefden waren herten, Aurochs (wilde koeien die zijn uitgestorven), wilde paarden (*Equus ferus ferus* die nu ook niet meer bestaat), wintenten, zwijnen, vossen, wolven enzovoorts. En verder natuurlijk de vogels, de insecten, muizen, konijnen etc. Ieder dier had zo z'n eigen rol in dit ecosysteem, een ecosysteem dat in evenwicht was met nog minimale invloed v/d mens die er toen leefde.

Op basis van die laatste gedachte, ik zeg het hier even heel erg versimpeld, er zijn uiteraard vele onderzoeken aan vooraf gegaan, zijn de grazers in het gebied gekomen. Vogels waren er al in overvloed. De grond was rijk en voedzaam, de combinatie van bos, grasland en moeras is ideaal voor vogels, maar het grasland en de bebossing groeit op den duur dicht. Dat zien we hier op ons land ook gebeuren, als je niet ingrijpt, oftewel maait en snoeit. Om het gras kort te kunnen houden werd dus eerst gedacht aan vee, bijvoorbeeld koeien. Maar toen kwam het idee om in de OVP in plaats van gewone koeien, dieren te plaatsen die lijken (maar het niet zijn) op de oorspronkelijke grazers die er ooit zouden hebben geleefd. We veronderstellen dat deze keuze ook is gemaakt om esthetische redenen. De Konik paarden (speciaal gefokt voor hun uiterlijk en weerstand) en de Heck runderen (idem) eten gras/kruiden. De herten zijn er later bij geplaatst, want die eten gras maar ook weer andere soorten groen, struiken en schors van de bomen. Zo voorkom je dat één soort beplanting gaat overheersen. Het is dus de taak van de grazers om het landschap vorm te geven en open te houden voor oa de ganzen die er komen in de ruiperiode (want dan verliezen ze hun veren en dan kunnen ze dus niet of niet goed vliegen, en blijven op het land en grazen tot de rui voorbij is en ze weer goed in de veren zitten). De paarden zorgen er ook voor dat de rieten waterkanten van het moerasgedeelte worden bijgesnoeid voor broedende (water)vogels.

Dus in zekere zin zijn de grazers en herten gewone, ordinaire maai- en snoeimachines. En ook nog eens lekker gratis, want ze kosten niets. En ze zijn nog mooi ook. Maar ze hebben ook nog andere functies. Het zijn ook mestmachines, want hun uitwerpselen zijn niet alleen nuttig voor de vruchtbaarheid van de grond, de mest trekt ook insecten en wormen aan en die dienen weer als voer voor de vogels (prioriteit n°1 in dit gebied, lijkt het). En hun derde en laatste, meest macabere functie is natuurlijk het dood gaan. De meeste kadavers worden weggehaald, maar die kadavers die blijven liggen zorgen voor voer voor de vossen, de roofvogels als zee-arenden, de maden etc.

Dit zijn op zich allemaal hele natuurlijk processen. Helemaal niks mis mee zou je zeggen. Maar er zitten een paar problemen aan :

1. De dieren zijn hier niet vanzelf teruggekomen in dit gebied. De herten heb je "nog" wel in NL. Dus die zouden het gebied, als het open zou zijn geweest, uit eigen wil zijn binnengegaan. Maar misschien ook weer niet. Dat weten we niet. Of ze willen blijven, weet je pas als je de hekken openmaakt. De Konik paarden (geen echte wilde paarden, maar gewone gedomesticeerde paarden die door geselecteerde fok geworden zijn tot wat ze nu zijn, paarden die wel tegen een stootje kunnen) en de Heck runderen (voor hen geldt hetzelfde, ze zijn resultaat van de gebroeders Heck die koeien zo hebben doorgefokt zodat ze er weer bijna uitzien als de uitgestorven Aurochs) zijn er door de mens ingebracht/geïntroduceerd.
2. Kom ik bij het hek. De dieren kunnen niet weg. Het hele terrein is omheind en bepaalde delen van het gebied worden ook nog eens afgesloten om bescherming te bieden aan nieuwe aanplant, bomen, broedvogels oa. Dit betekent nog minder ruimte. Ze zitten op een kluitje, of ze willen of niet. Herten zijn normaal gesproken hele schichtige dieren die in kleine groepjes leven in de bossen. Trouwens het leven van een wild dier wordt vaak hevig geromantiseerd. Vechten om voer, vechten om te kunnen paren. Vechten om te overleven. En dan tot slot ieder jaar weer aan het einde van de winter niet genoeg te eten, met alle gevolgen van dien. Veel te veel doden, veel te veel kadavers die moeten worden weggehaald (zie * waar dit toe leidt), de vlakte is kaalgevreten, de bomen zijn vernietigd, en volgens sommige rapporten gaat dit alles ook niet ten goede van het vogelbestand, maar daar wordt het liefst publiekelijk niet over gepraat.
3. Dan kom ik bij het dierenleed. Door de wetenschappers en zelfs ook de dierenbeschermers in NL wordt de vermagering en de dood gezien als een natuurlijk proces waar je niet in mag ingrijpen omdat het « wilde » dieren zijn. Dit is gezien punt 1/ nog maar de vraag. En zo ook heeft in het arrest van april 2017 het Hof beslist dat **"het uitzetten van grote grazers, zoals hier in het verleden het geval is geweest, moet worden beschouwd als menselijke interventie waardoor de grote grazers niet geheel kunnen worden gelijkgesteld met wilde dieren. Het in zijn algemeenheid ten aanzien van dieren in de natuur geldende 'handen af principe' is om die reden ten opzichte van de grote grazers naar de mening van het Hof niet gewenst."** Dus ingrijpen moet wel degelijk. Jammer genoeg wordt dat alleen maar gedaan op het allerlaatste moment in hun leven : als het dier lijdt (of gaat lijden) wordt het uit z'n lijden verlost en doodgeschoten. Voor ieder dier is z'n eigen leven het meeste waard van alles. Wij leven hier dicht bij de natuur. Regelmatig hebben we wilde dieren in nood even een handje geholpen/moeten helpen om weer terug te kunnen naar de natuur om daarna hun leventje nog weer even met een paar maanden, misschien een jaartje te kunnen verlengen (hoop je). De mens maakt meer kapot dan de dieren lief is. Wij denken dat dat het minste is dat je kan doen om onze schade te kunnen compenseren. (#Zoopolis) Maar er zit nog een andere (verborgen) reden achter dit schietbeleid. Namelijk het aantal dieren, gezien ruimtegebrek, niet te hoog te laten oplopen want dan zijn het er de volgende winter nog méér die lijden.
4. Dus zoals gezegd bestaat het « welzijnsbeleid » van de grazers in de OVP enkel en alleen maar uit de verplichting dat op z'n minst 90 % moet worden geschoten om zoveel mogelijk het intens « lijden » te verkorten. In het winterseizoen komt dat neer op ongeveer 19

dieren (en waarschijnlijk nog meer schoten) per dag. Wat heeft dat voor effect op de dieren ? Angst, stress, zeker niet bevorderlijk voor hun weerstand die nu toch al zo laag is. En 90 % lijkt veel, maar wat te denken van de resterende 10 % die een langzame dood sterft/verdrinkt/in een hek verstrengeld raakt etc. Wat zou men ervan vinden als je deze 10 % voorwaarde bv doortrekt naar de bio-industrie of onze huisdieren. Kan je zeggen als regel/wet dat bv 90 % van de katten, honden of landbouwhuisdieren niet mogen lijden maar die andere 10 % wel ? Nee dus.

5. Dan iets over inteelt : door het hek komen er geen nieuwe dieren bij. Bij de herten hebben we in de monitoringsrapporten van SBB geconstateerd dat in 2010/2011 rond de 3 % van de herten stierf aan ataxie (evenwichtsproblemen). Dit percentage is in 2016/2017 verdubbeld tot 6,5 %. Speelt inteelt hier een rol in ? En wat verwacht men op den lange duur wat de invloed van inteelt is op de conditie van deze dieren, als er nooit nieuw bloed bijkomt ? Of heeft de ataxie een andere oorzaak, zoals slecht voer of grote infectiedruk ? Is dat uitgezocht ?
6. Korte levens : de dieren op de Oostvaardersplassen leven niet langer dan een paar jaar. Een paard, een koe, een hert kunnen respectievelijk 25-30, 18-22 en 6-14 jaar oud worden, mits met goede verzorging. Voor dieren die leven in het wild is dat vaak korter. Dat is een feit. Maar heeft « the gift of life » echt wel zo veel waarde als het maar zo kort is en niet eens zo goed gezien de omstandigheden in de OVP ? Je kan het vergelijken met een kuiken, een big, een kalf in de bio-industrie, die als baby's, kleuters al naar de slacht gaan na een verdomd onprettig en kort leventje (sorry boeren, maar zo is het nu éénmaal). Voor ons is dat net zo onaanvaardbaar als wat er nu gebeurt met de paarden, herten en koeien in de OVP.
7. Kom ik tot wat ethische kanttekeningen rond de OVP: mag je überhaupt een levend dier « gebruiken/exploiteren » onder de naam/het mom van « wild » , wat ze dus niet echt zijn, om een bepaald doel, namelijk de instandhouding van een bepaalde vogelstand in Nederland te willen garanderen ? Of om de biodiversiteit te verbeteren ? Een biodiversiteit die we ZELF met z'n allen om zeep hebben geholpen in heel veel gebieden van Nederland ? En waarom is die bio-diversiteit nu zo belangrijk geworden voor ons ? Gaat het om ons eigen schuldgevoel ? Of denken we echt aan die laatste dieren in een bepaalde diergroep die we een extra handje willen helpen om te kunnen overleven ? Of gaat het om de esthetiek ? Het kunnen genieten van wilde dieren, vogels, de natuur ? Waarom moeten we nu zo nodig dit oude oorspronkelijke landschap willen herconstrueren, met alle gevolgen van dien? En mag je daar hele groepen dieren (de reeds gestorven dieren meegerekend) voor "gebruiken" zonder écht rekening te houden met hun wezen, hun welzijn ? Is dat nu juist niet egoïstisch ?
8. Stel dat je samen afspreekt dat je de grazers wél mag gebruiken als maai- en mest machines en uiteindelijk als kadaver, is het dan juist dat op z'n minst 30 % ieder jaar onnodig sterft ? De 30 % sterfte regel wordt jammergenoeg nu als maatstaaf gebruikt, normaal gevonden, omdat in de Serengetie of de Ngorongoro krater dezelfde sterftcijfers zouden geven. (meer hierover zie bij **) Het sterven van dieren als het er te veel zijn is een natuurlijk proces, maar dit vindt niet ieder jaar plaats, zoals dat in de OVP nu wél het geval is. En mag je een open vlakte in Afrika, een héél ander natuurgebied met een héél ander klimaat vergelijken met een afgesloten gebied als de OVP ? Volgens de onderzoekers wel. Onderzoek wordt aangehaald waarin bv 25 % van de Wildebeest sterft als prooi van de leeuw oa, en 75 % sterft door ondervoeding. Als je die 75 % sterfte van ondervoeding doorrekent naar de OVP komt dat neer op 22,5 % jaarlijkse sterfte door ondervoeding (75 % van 30 %). Uitgaande van het feit dat die 30% van de grazers ook sterft aan zwakte (er zijn ook andere oorzaken zoals blessures, geboorteproblemen, uitbraken etc.) is dat dus ietsjes minder dan die 30 %, maar nog steeds te veel volgens ons. Bovendien lijken de sterftcijfers dit jaar wel erg uit de hand te zijn gelopen. Percentages als 40 % dode paarden en 60 % dode koeien zijn op de sociale media al de revue gepasseerd. Zijn die waarden correct ? En is dit acceptabel ? Zou het juist niet zo moeten zijn dat zo min mogelijk dieren de dupe worden van dit project om de biodiversiteit te willen vergroten ?

- Niet alle dieren verdwijnen in de ecologische cyclus. Een groot deel wordt zelfs vernietigd, ten koste van het milieu en de samenleving (kosten) ?
9. En dan : mag je het ene paard gebruiken voor de sport, hobby, vlees, en er welzijnsregeltjes voor opstellen waar men zich in principe aan moet houden, maar het andere « het zogenaamde wilde » paard, in wezen precies hetzelfde dier, laten verhongeren, laten lijden, laten sterven in het geval van die 10 % ? Als « anti-speciesists » zeggen wij nee ! Elk dier heeft een intrinsieke waarde, en ieder dier is gelijk en verdient dezelfde regels en zorgen voorzover het het ecosysteem niet schaadt. Zoals de dieren in de bio-industrie zijn de grazers gewoon nutdieren.
 10. Waarom kan het in andere gebieden wel zonder dit leed en deze hoge sterftcijfers ? Er bevinden zich in NL « natuurgebieden », ook omgeven door hekken, waar ook « wilde » dieren zijn uitgezet en die dieren worden door een andere instelling (een stichting) beheerd onder het motto « Verwilderen mag nooit worden verward met verwaarlozen.” Waarom volgt de overheid niet dit goede voorbeeld? Want wat moet men (en moeten de kinderen) wel niet denken van een overheid die dit allemaal zo toelaat ? Is dit het signaal/het voorbeeld dat de overheid wil geven van hoe mensen en kinderen met dieren (alle dieren, dus ook wilde) om kunnen/mogen gaan ?
 11. Last but not least. Het Oostvaardersplassen project is één van de eerste projecten op het gebied van « Rewilding » en het principe wordt onder « Rewilding Europe » gepromoot en ook uitgevoerd in andere landen. Is het niet verstandig om van deze slechte ervaringen van Nederland te leren en de andere landen daarvan op de hoogte te stellen om nog meer dierenleed te voorkomen ? En wie gaat dat doen ?

Conclusie

De OVP is te vergelijken met een « intensief ecologisch bedrijf » (vergelijkbaar met een intensief veeteeltbedrijf) , waar alles gaat om de instandhouding van bepaalde vogelsoorten (Natura 2000), de biodiversiteit, en waarvoor weer bepaalde andere soorten dieren, de grazers, worden gebruikt die op dit moment met dit beheer worden verwaarloosd onder het etikette "wild". In zekere zin, zijn het gewoon nutdieren. Dus als je deze dieren gebuikt voor dit nut moeten er betere randvoorwaarden/duidelijkere regels komen om onnodig leed te vermijden en onnodig dieren geboren te laten worden die uiteindelijk na een redelijk zwaar bestaan toch niet overleven/moeten worden afgeschoten om uiteindelijk te worden verbrand. Er moeten dus heel snel maatregelen worden genomen op het gebied van geboortebeperving om nog meer ellende in de toekomst te voorkomen. Aan de dieren die er nu al zijn moet een zo goed mogelijk welzijn worden geboden op basis van de 5 regels voor dierenwelzijn:

- Vrijheid van honger of dorst door gemakkelijke toegang tot zoet water en een regime om volledige gezondheid en vitaliteit te kunnen behouden
- Vrij zijn van ongemakken door een geschikte omgeving te bieden, inclusief onderdak en een comfortabel rustgebied
- Vrij zijn van pijn, letsel of ziekte door preventie of snelle diagnose en behandeling (zodanig euthanasie/afschieten)
- Vrijheid om (het meest) normale gedrag tot uitdrukking te kunnen brengen, door voldoende ruimte, goede voorzieningen en gezelschap van de soort van het dier aan te bieden
- Vrij zijn van angst en stress en de voorwaarden bieden om zo veel mogelijk geestelijk lijden te vermijden

Kan aan deze voorwaarden nu en in het komende jaar niet worden voldaan dan moeten er dus dieren worden weggehaald, zonder ze te willen doden. Men heeft het zover laten komen dat ze in leven zijn, dus heeft men nu ook de verantwoordelijkheid voor een goed einde. Gezien de internationale samenwerking op het gebied van "Rewilding" kunnen er waarschijnlijk velen (in ieder geval de paarden en de runderen) worden overgeplaatst naar andere plekken. De zwaksten/zieke/ouderen moeten een onderkomen krijgen waar ze tot hun dood kunnen worden verzorgd en daarna (alleen in overleg met een dierenarts) geëuthanasieerd. Het gebied moet

daarna opengesteld worden naar andere natuurgebieden en daarna zou men de natuur z'n gang moeten kunnen laten gaan.

NB Deze tekst gaat over de grazers. Welk ander dierenleed er in de OVP plaatsvindt weet ik niet. Heb ik (nog) niet uitgezocht. Eén ding dat me wel opgevallen is, is dat een moeras wordt drooggelegd. Dit kan uiteraard niet ten koste gaan van vissenlevens, lijkt ons. Vissen, en dat is al vaker bewezen, lijden net zoveel als zoogdieren/vogels. Met ieder dierenleven moet zorgvuldig worden omgegaan.

* De OVP vormen door het hek een gesloten natuurlijk systeem, « zogenaamd » zonder menselijke interventie. Maar ieder jaar worden er grote getalen kadavers van grazers uit dit gesloten systeem verwijderd. Deze lichamen vormen samen een niet-verwaarloosbare biomassa. Door die weg te halen uit deze natuurlijke cyclus en niet te vervangen, heeft dat op den lange duur het onvermijdelijke gevolg dat het land steeds armer wordt in voedingsstoffen/steeds minder vruchtbaar. Zou je de kadavers wel willen laten liggen dan leidt dit waarschijnlijk tot nog meer weerstand en protesten, gezien de toegankelijkheid/het openbaar willen stellen van het gebied aan wandelaars en mensen die willen genieten van deze natuur.

** Het lot van de dieren in de Serengeti wordt vaak vergeleken met het grote aantal sterfgevallen van de grazers in de OVP per jaar. Het zou interessant zijn eens te vergelijken hoe oud de dieren in deze twee verschillende situaties over het algemeen worden. Vooral ook omdat de dieren in de OVP zoals gezegd niet veel ouder worden dan een jaar of 2 à 3.

Bournezeau (Frankrijk) 1 April 2018